

V SOUVISLOSTECH

Hrajeme si na prales

Pomůcky

Lepítka, fix

Pokyny

Zahrajte si hru po cestě nazpátek, v klubovně či ve škole. Na lepítka napište součásti pralesa ať už živé či neživé. Děti by s nimi ale měly mít osobní zkušenost z vycházky (např. mech, dutina ve stromě, stonožka, houba outkovka, kámen). Každému nalepte na čelo lepítko, přičemž nikdo neví, co na něm má napsáno. Úkolem každého je, zjistit to. A to pouze kladením otázek ostatním, na které je možné odpovědět ano-ne. Kromě otázek na velikost a jiné vzhledové charakteristiky se dostane také na souvislosti např.:

- Sloužím jako úkryt?
- Zadržuji vodu?
- Živím se dravě?
- Rozkládám?
- Může na mě něco růst?

POHYBEM

Stonožky

Pomůcky

Šátky

Pokyny

Děti rozdělíme do dvojic, každá představuje stonožku – mladou. Jedno dítě chytí druhé za rama-na či pas, za kalhoty si zastrčí šátek. Následuje honička dvojic, přičemž úkolem je vytrhnout šátek. Chycená stonožka vytvoří s tou úspěšnou novou stonožku – starší. Takto se hraje do té doby, než vznikne jedna velká stonožka.

METODICKÝ LIST

Lažánecký prales - PR Slunná

Témata, která lokalita nabízí:

Ekosystém lesa, ochrana přírody, přirozená obnova lesa aj.

Níže několik tipů, jak vzdělávat v lokalitě:

ZÁŽITKOVĚ

Prales všemi smysly

Pomůcky

Pracovní listy, podložky na psaní, tužky, podložky na sezení na zemi, atlas jedlých divokých rostlin

Pokyny

Zdolejte tzv. přelez (spojené žebříky) přes plot oplocenky. Domluvte se s dětmi na pravidlech bezpečného pohybu a chování – v lese je mnoho trouchnivých stromů, suchých větví, kluzká kůra, díry po vývratech atp.

Při této aktivitě je výhodné, méně rušivé, když se děti pohybují samy. Cílem je zaměřit pozornost na různé jevy, které jsou kolem nich, poznat výjimečnost místa, prožít chvíli ztišení a soustředěného pozorování.

ZRAK

K tichému pozorování potřebuje každý kousek lesa před sebou, kde se nikdo nepohybuje. Určete si čas, který ohraničí dohodnutý zvukový signál, např. flétna. K sezení na zemi jsou vhodné podložky, které snadno zhotovíte třeba rozstříháním starší karimatky. Děti mohou dění, které pozorovaly, zpracovat i do příběhu nebo básničky.

ZÁŽITKOVĚ

SLUCH

Tady mohou být děti i blíže u sebe, ale opět by se neměly rušit. Zvuky lze zaznamenávat různými způsoby: zapisovat, ztvárňovat čarami nebo volit jinou techniku.

ČICH

Vůni lesa máme často spojenou s jehličím. Umožněte dětem nalézat a prožívat i další čichové vjemy. Intenzitu houby či listů zvýšíte jejich rozemnutím, šmejdít nosem jako vysavačem můžete u země, na kůře i v nízkých větvích. Pokud si vyrobíte z kůry či listu misku, můžete si namíchat vlastní vůňový koktejl.

CHUŤ

Ochutnat kousek divoké přírody je vždy velkým zážitkem. Naučte děti sbalit lístek kopřivy do kuličky, aby nežahal, na jaře vyhledejte zářivě zelené lístky mladých buků lehce kyselé chuti. Je důležité, aby děti rostliny ochutnaly výhradně po konzultaci s vámi.

HMAT

Les nabízí mnoho kontaktních zážitků, navíc prales je pestrý a bohatý na různé povrchy, které mohou být i velmi variabilní vzhledem k počasí.

BADATELSKY

Co se skrývá v úkrytech

Pomůcky

Nůž, suchý klacek, lopatka, kelímek, návnada, atlas hmyzu, bílá miska, lupa

Pokyny

A. Nožem seřezte klacek na jednom konci do plocha (ne do špičky). Takto si může každé dítě vyrobit „šťouradlo“, kterým můžete bez špinění odkrýt listí, nahlédnout pod kůru nebo rozlomit trouchnivé dřevo. Ihned pozorujte, jakého živočicha jste v jeho úkrytu vyrušili, sledujte s dětmi jeho reakci, zda se dá na útěk nebo ztuhne, stočí se. Věnujte pozornost i těm nejdrobnějším organismům (chvostoskokům, roztočům, vajíčkům...), k jejich pozorování můžete použít tzv. krabičkovou lupu. K pozorování větších živočichů použijte bílou nízkou misku (v domácích potřebách jsou k dostání tzv. obalovací).

BADATELSKY

B. Vytvořte nový úkryt pro drobné živočichy, tzv. zemní past. Můžete využít klacek nebo lopatku, kterou vyhloubíte do země díru odpovídající kelímku, který máte s sebou. Kelímek zapusťte do půdy, okraje by měly být několik mm pod úrovní půdy. Na dno umístěte návnadu, např. kousek svačiny, ovoce nebo přineseného syrového masa. Past vždy překryjte třeba kusem kůry, kamenem, velkým listem. Past opusťte a vraťte se k ní nejdříve za 1 hodinu. Po odkrytí ihned zjistíte, které živočichy vámi vyrobený úkryt nalákal. Vyjměte kelímek a v misce živočichy pozorujte. Zemní past lze vyrobit i bez kelímku, živočichové ale mohou po odkrytí poklopu utéct.

<https://www.mixcloud.com/SelectorRadio/after-dark-w-manami-facta-hodge-ciel-17-dec-2021/>

Otázky k ohlédnutí

- Které charakteristiky spojují všechny prozkoumané úkryty?
- Který z úkrytů byl na život nejbohatší?
- Jakou roli v ekosystému lesa hrají tito drobní, většinou půdní, živočichové?
- Které skupiny živočichů jsou zde zastoupeny?